

บทที่ 2

การสำนึกผิดจากความประพฤตินำไปสู่ความตาย

ภาคที่ 1

จุดประสงค์

เมื่อจบบทนี้แล้ว คุณจะสามารภ

- ให้คำนิยามว่า “การสำนึกผิดจากความประพฤตินำไปสู่ความตาย”
- อธิบายจุดเริ่มต้นของความบาป
- รู้ถึงข้อต่าง ๆ ที่ใช้สำหรับความบาปที่ปรากฏในพระคัมภีร์

ข้อพระคัมภีร์ที่เป็นกุญแจสำคัญ

“เพราะว่าทุกคนทำบาป และเสื่อมจากพระสิริของพระเจ้า” (โรม 3.23)

คำนำ

ความหมายพื้นฐานของคำว่า “การสำนึกผิด” คือการเปลี่ยนใจ ซึ่งมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการกระทำภายนอก

บางคนเอาการสำนึกผิดมาเกี่ยวข้องกับอารมณ์ เช่นการเข็ดน้ำตาและรู้สึกเสียใจในการกระทำ และความคิดที่ผิด การสำนึกผิดไม่ใช่อารมณ์ แต่เป็นการตัดสินใจ

บางที่อารมณ์ก็มาควบคู่กับการกลับใจที่แท้จริง แต่ก็เป็นไปได้สำหรับคนหนึ่งที่รู้สึกมีอารมณ์มากและเข็ดน้ำตา แต่ไม่เคยสำนึกผิดอย่างแท้จริง

บางคนเอาการสำนึกผิดมาเกี่ยวข้องกับการทำพิธีพิเศษทางศาสนา บางที่เรียกว่าการทบทวนทุกข์เพื่อล้างบาปเป็นไปได้ที่จะทำพิธีทางศาสนาหลายประการ แต่ไม่เคยสำนึกผิดตามความหมายที่แท้จริงในพระคัมภีร์

การสำนึกผิดที่แท้จริงเป็นการเปลี่ยนใจ ซึ่งมีผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการกระทำภายนอกการเปลี่ยนแปลงภายนอกคือ กิริยาของการเปลี่ยนจากบาปที่มีต่อพระเจ้าและความชอบธรรมการ “หันกลับ” นี้แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงซึ่งเกิดขึ้นจากภายในใจ

สรุป การสำนึกผิดในพระคัมภีร์ คือ การเปลี่ยนแปลงภายในใจ ซึ่งมีผลเป็นการหันกลับภายนอกจากบาปเข้าไปสู่พระเจ้าและความชอบธรรม

การสำนึกผิดที่ไม่เกิดผล

มีข้อความในพระคัมภีร์ซึ่งใช้คำว่า “การสำนึกผิด” ในวิธีที่ต่างกันออกไป

ยูดาส

ในมัทธิว 27.3 ยูดาส อิสคาริโอท รู้ว่าพระเยซูคริสต์ ถูกตัดสินให้ปลงพระชนม์ เขาสำนึกผิดในส่วนที่เขาได้ทรยศต่อพระคริสต์

เมื่อยูดาสผู้ขายตัวพระองค์เห็นว่าพระองค์ต้องปรับโทษก็กลับใจนำเงินสามสิบบเหรียญนั้นมาคืนให้แก่พวกมหาปุโรหิตและพวกผู้ใหญ่กล่าวว่า

“ข้าพเจ้าได้ทำบาปที่ได้ขายคนบริสุทธิ์มาให้ถึงความตาย” คนเหล่านั้นจึงว่า **“การนั้นไม่ใช่ธุระอะไรของเรา เจ้าต้องรับธุระเอาเอง”** (มัทธิว 27.3-4)

คำภาษกรีกที่ใช้ที่นี่ไม่ใช่คำเดียวกับที่แปลว่าเปลี่ยนแปลง เป็นคำที่คนมักจะแปลผิดว่าเป็นการกลับใจที่แท้จริง

ในภาษาหนึ่ง ๆ มีคำหลายคำที่มีความหมายมากกว่าหนึ่ง นี่เป็นความจริงในภาษาที่ใช้เขียนพระคัมภีร์ คำว่า “สำนึกผิด” มีความหมายมากกว่าหนึ่งความหมาย ในพระคัมภีร์

คำที่ใช้ในข้อความนี้เกี่ยวกับยูดาสหมายถึงอารมณ์ ความเศร้าโศกและความโกรธ ยูดาสรู้สึกเสียใจในสิ่งที่เขาได้ทำไป แต่เขาไม่ได้มีการสำนึกผิดตามความหมายที่แท้ในพระคัมภีร์ เขาไม่ได้ทำการตัดสินใจซึ่งเกิดผลในการเปลี่ยนแปลงการกระทำของเขา เขายังคงทำผิดต่อไปและเขวนคอตตนเอง

เอซาว

เอซาวเป็นอีกคนหนึ่งที่ได้ทำความผิดที่น่าเศร้า เขาทำบาปโดยขายสิทธิการเกิดที่พระเจ้าประทานให้ เพื่อชุปถ้วยเดียว พระคัมภีร์บันทึกว่า **“เพราะท่านทั้งหลายก็รู้อยู่แล้วว่าต่อมาภายหลังเมื่อเอซาวอยากได้รับพรนั้นเป็นมรดกเขาก็ได้รับคำปฏิเสธ เพราะเขาไม่มีหนทางแก้ไขเลยถึงแม้ว่าได้กลับใจแสวงหาจนน้ำตาไหล”** (ฮีบรู 12.17)

เอซาวแลกเปลี่ยนสิทธิการเกิดเพื่อชุปถ้วยเดียว ในการกระทำเช่นนี้เขาต่อต้านพระพร และพระสัญญาทั้งหมดของพระเจ้าที่เกี่ยวกับสิทธิการเกิด

ต่อมาเอซาวเสียใจในสิ่งที่เขาได้ทำ เขาร้องไห้ดังและเช็ดน้ำตาที่ขมขื่น แต่ว่าอารมณ์รุนแรงไม่ได้เป็นเครื่องพิสูจน์ถึงการกลับใจ

เอซาวไม่ได้สำนึกผิดอย่างแท้จริง เขาเพียงแต่เสียใจว่าเขาได้สูญเสียสิทธิ์แห่งการเกิด และหวังว่าจะได้กลับคืนมาอีก

การสำนึกผิดของเขาเป็นที่ยอมรับไม่ได้ เพราะว่ามีข้อแตกต่างระหว่างคำว่า เสียใจกับการสำนึกผิด

ความประพัตินำไปสู่ความตาย

ถ้าเราจะเข้าใจความหมายของคำว่า สำนึกผิดเราต้องเข้าใจว่าเราสำนึกผิดจากอะไร เราต้องเข้าใจคำว่า

“ความประพัตินำไปสู่ความตาย”

ความประพัตินำไปสู่ความตาย

คือการกระทำของชีวิตที่ดำเนินโดยปราศจากพระเจ้างานเหล่านี้อาจเป็นการกระทำที่ผิดหรือ การกระทำตามความชอบธรรมของตนเอง

สิ่งเหล่านี้เรียกว่า **“บาป”** ในพระคัมภีร์ สิ่งที่เป็นพื้นฐานของบาปคือ ความเห็นแก่ตัว เป็นความรักตนเองซึ่งตรงกันข้ามกับความรักของพระเจ้า

ความรักตนเองเป็นผลให้มนุษย์ไป **“ตามทางของตนเอง”**

“เราทุกคนได้เจ็บไปเหมือนแกะเราทุกคนต่างได้หันไปตามทางของตนเองและพระเจ้าทรงวางลงบนท่าน ซึ่งความบาปผิดของเราทุกคน” (อิสยาห์ 53.6)

พระเยซูทรงสิ้นพระชนม์เพราะบาปของมนุษย์เพื่อ

“และพระองค์ได้วายพระชนม์เพื่อคนทั้งปวงเพื่อคนเหล่านั้นที่มีชีวิตอยู่จะมีไต่อยู่เพื่อประโยชน์แก่ตัวเองอีกต่อไปแต่จะอยู่เพื่อพระองค์ผู้ทรงสิ้นพระชนม์และทรงเป็นขึ้นมาจากความตายเพราะเห็นแก่เขาทั้งหลาย” (2 โครินธ์ 5.15)

เมื่อคุณได้สำนึกผิดจากความประพัตินำไปสู่ความตาย

ซึ่งเกิดจากความเห็นแก่ตัวนั้นหมายความว่า คุณได้รับรู้การสถิตอยู่ของพระเจ้าเพียงพระองค์เดียวสำนึกว่าคุณเป็นคนบาปมาขอการอภัยสำหรับความบาปและรับแผนการแห่งความรอดของพระเจ้าโดยทางพระเยซู คริสต์

จุดเริ่มต้นของบาป

ความชั่วร้ายมีอยู่ก่อนที่มนุษย์จะถูกสร้างขึ้น บาปเริ่มต้นขึ้นโดยลูซิเฟอร์ซึ่งเป็นที่รู้จักกันว่า ซาตาน

พระคัมภีร์บันทึกว่าลูซิเฟอร์เป็นทูตสวรรค์พิเศษซึ่งเดิมที่พระเจ้าทรงสร้างขึ้นอย่างสมบูรณ์ ลูซิเฟอร์ทำบาปเมื่อเขาพยายามก่อกบฏต่อพระเจ้า

เพราะบาปนี้ ลูซิเฟอร์จึงถูกเหวี่ยงจากสวรรค์มาสู่โลก

“โอดาวประจำกลางวันเอ๋ย พ่อไอโรสแห่งพระอรุณเจ้าร่วงลงมา จากฟ้าสวรรค์ แล้วซี เจ้าถูกตัดลงมายังพื้นดินอย่างไรหนอ เจ้าผู้กระทำให้บรรดาประชาชาติ ตกต่ำนะ เจ้ารำพึง ในใจของเจ้าว่า ข้าจะขึ้นไปยังสวรรค์เหนือดวงดาวทั้งหลาย ของพระเจ้า ข้าจะตั้งพระที่นั่งของข้า ณ ที่สูงนั้น ข้าจะนั่งบนขุมนุมสถาน ณ ที่อุดรไกล ข้าจะขึ้นเหนือความสูงของเมฆ ข้าจะกระทำตัวของข้าเหมือนองค์ผู้สูงสุด”

(อิสยาห์ 14.12-14)

บนโลกนี้ ลูซิเฟอร์ (ซึ่งรู้จักกันในนาม “ซาตาน”) ยังคงทำการกบฏต่อพระเจ้า เมื่อพระเจ้าทรงสร้างมนุษย์ชายหญิงคู่แรก (อาดามกับเอวา) ซาตานได้นำเขาไปสู่ความบาปต่อพระเจ้า

การกบฏนี้บางที่เรียกว่า **“การล้มของมนุษย์”** หมายความว่า มนุษย์ล้มจากความชอบธรรมมาสู่ความบาป คุณอ่านได้จากปฐมกาลบทที่ 2 และ 3

พระเจ้าทรงเตือนอาดามและเอวาว่า การลงโทษความบาปนั้นรวมถึงความตายฝ่ายร่างกายและฝ่ายวิญญาณ ความตายฝ่ายวิญญาณคือ การสูญเสียความสัมพันธ์กับพระเจ้า ความตายฝ่ายร่างกายก็คือ ร่างกายของเราต้องตาย

เนื่องจากความบาปของอาดามและเอวา ความตายก็ได้มาสู่มนุษย์ทุกคน

“เหตุฉะนั้นเช่นเดียวกับที่บาปได้เข้ามาในโลกเพราะคน ๑ เดียว และความตายก็เกิดมาเพราะบาปนั้น และความตายก็ได้แผ่ไปถึงมวลมนุษย์ เพราะมนุษย์ทุกคนทำบาป”

(โรม 5.12)

เนื่องจากการล้มของชายหญิงคู่แรก ความบาปได้มาสู่มนุษย์ทุกคน นั่นหมายความว่าทุกคนเกิดมาได้รับมรดกกรรมชาติพื้นฐานของบาป

เช่นเดียวกับการสืบสันดานทางฝ่ายร่างกาย เราก็ได้รับการสืบสันดานฝ่ายวิญญาณ มาด้วย แต่ละคนทำบาปและพบการลงโทษคือ ความตายฝ่ายร่างกายและฝ่ายวิญญาณ

ซาตานรับผิดชอบสำหรับความชั่วร้ายในโลก การกบฏของมันต่อพระเจ้ายังคงมีต่อ มา ขณะที่มันหลอกลวงให้มนุษย์ทำบาป มีการต่อสู้อย่างสม่าเสมอในโลกฝ่ายวิญญาณ สำหรับจิตใจ ความคิดและวิญญาณของมนุษย์

บุคคลแต่ละคนได้รับมรดกธรรมชาติบาปมา ทุกคนทำบาปเมื่อธรรมชาตินำเขาให้ กบฏต่อพระเจ้า

“แต่ว่าทุกคนก็ถูกล่อให้หลง เมื่อกิเลสของตัวเองล่อและชักนำไปให้กระทำตาม ครั้นต้นเหตุเกิดขึ้นแล้วก็ทำให้เกิดบาป และเมื่อบาปเจริญเต็มที่แล้วก็นำไป สู่ ความตาย”
(ยากอบ 1.14-15)

ทุกคนทำบาปแต่พระเจ้าได้ให้หนทางหลีกเลี่ยงจากการลงโทษบาปได้โดยการสำนึก ฝิดจากความประพฤติที่นำไปสู่ความตาย และยอมรับพระเยซูคริสต์เป็นพระเจ้าผู้ช่วยให้รอดเป็น การส่วนตัว คุณสามารถได้รับความรอดจากการลงโทษบาปได้

ชื่อต่าง ๆ ของบาป

พระคัมภีร์ใช้ชื่อต่าง ๆ กันเกี่ยวกับความบาป

ความบาป

“เธอจะประสูติบุตรชาย แล้วเจ้าจงเรียกนามท่านว่าเยชู เพราะว่าท่านเป็นผู้ ที่จะโปรดช่วยชนชาติของท่านให้รอดจากความผิดบาปของเขา” (มัทธิว 1.21)

ความหมายจริง ๆ ของความบาปคือ การพลาดเป้าและผิดพลาด เหมือนการโยน อาวุธไปแล้วผิดเป้าหมาย เป็นการที่คุณไม่เป็นตามสมควรเป็น และตามแผนการที่พระเจ้ามีให้ แก่คุณ

ความชั่วร้าย

“เพราะจากภายในมนุษย์คือ จากใจมนุษย์ มีความคิดชั่วร้าย...”

(มาระโก 7:21)

ความชั่วร้ายหมายถึงความเลว ไร้ค่า เสื่อมทรามและความบาปฝ่ายจริยธรรม

ความโหดร้าย

ความโหดร้ายหมายถึง การมีจิตใจชั่วร้าย ตั้งใจที่จะทำสิ่งที่ไม่ดี เป็นการที่ความคิดไม่สนใจในเรื่องความชอบธรรม ความยุติธรรม ความจริงและคุณงามความดี

“ในเวลาสิ้นยุคก็จะเป็นอย่างนั้นพวกทูตสวรรค์จะออกมาแยกคนชั่วออกจากความชอบธรรม”
(มัทธิว 13.49)

การลวงละเมิด

การลวงละเมิดหมายถึง การทำผิดกฎเหมือนกับคนที่ก้าวล้ำเข้าไปในเส้นซึ่งเขาไม่มีสิทธิ์ที่จะเข้าไป รุกล้ำอาณาเขตที่หวงห้าม และก้าวข้ามขอบเขตระหว่างถูกและผิด

“ถ้าเช่นนั้นมึธรรมบัญญัติไว้ทำไมที่เพิ่มธรรมบัญญัติไว้ก็เพื่อบาปจะปรากฏเป็นความละเมิดจนกว่าพงศ์พันธุ์ที่ได้รับพระสัญญาจะมาถึงพวกทูตสวรรค์ได้ตั้งธรรมบัญญัติไว้โดยมือของคนกลาง”
(กาลาเทีย 3.19)

ความอธรรม

หมายถึง ความไม่ยุติธรรม ผิด อยุติธรรมและการหลอกลวง

“การอธรรมทุกอย่างเป็นบาป แต่บาปที่ไม่ได้นำไปสู่ความตายก็มีอยู่”
(1 ยอห์น 5.17)

ความไม่มีศีลธรรม

หมายถึง ความไม่สัตย์ซื่อ ความโหดร้าย และการไม่สนใจพระเจ้าอย่างสิ้นเชิง ทำเหมือนกับว่าพระเจ้าไม่มี

ความไม่มีศีลธรรมไม่ได้หมายถึง การไม่เชื่อว่ามีพระเจ้า ความไม่มีศีลธรรมนั้นรู้ว่า มีพระเจ้า แต่ไม่สนใจพระเจ้าและพระบัญญัติของพระองค์

“เพราะว่าพระเจ้าทรงสำแดงพระพิโรธของพระองค์จากสวรรค์ต่อความหมิ่นประมาทพระองค์ และความชั่วร้ายทั้งหมดที่เอาความชั่วร้ายนั้นบิบบันความจริง”
(โรม 1.18)

ความอยุติธรรม

หมายถึง ไม่มีกฎหมายและการทำผิดกฎ

เมื่อนั้นเราได้กล่าวแก่เขาว่า **“เราไม่เคยรู้จักเจ้าเลย เจ้าทำผิดกฎบัญญัติ จงไปเสียให้พ้นหน้าเรา”**
(มัทธิว 7.23)

ความไม่เชื่อฟัง

ตรงข้ามกับความเชื่อฟัง หมายถึง การไม่สนใจพระเจ้าและพระบัญญัติของพระองค์
**“เพราะว่าคนเป็นอันมากเป็นคนบาป เพราะคนคนเดียวที่มีได้เชื่อฟังฉันใด
คนเป็น อันมากก็เป็นคนชอบธรรม เพราะพระองค์ผู้เดียวที่ได้ทรงเชื่อฟังฉันนั้น”**
(โรม 5.19)

การบุกรุกล่วงเกิน

หมายถึง ละทิ้งจากทางที่ถูกและข้ามจากขอบเขตที่ถูกไปหาสิ่งที่ไม่ดี เหมือนกับการ
อยู่บนที่ดินของผู้อื่นซึ่งไม่ใช่ของคุณ
**“พระองค์ทรงกระทำให้ท่านทั้งหลายมีชีวิตอยู่ แม้ว่าท่านตายแล้วโดยการ
ละเมิดและการบาป”**
(เอเฟซัส 2.1)

เป็นเพียงคำนำ

บทนี้เป็นเพียงการเริ่มต้นเข้าสู่หัวข้อการสำนึกผิด จากความประพฤตินำไปสู่ความ
ตาย คุณได้เรียนความหมายของการสำนึกผิดซื่อและความหมายของบาปและจุดเริ่มต้นของ
บาป

บทต่อไปจะพูดถึงหลักการแรกของความเชื่อของคริสเตียน คือการสำนึกผิดจากงาน
ที่ตายแล้ว

ชื่อ

บททดสอบตนเอง บทที่ 2

1. เขียนชื่อพระคัมภีร์ที่เป็นกุญแจจากความทรงจำของบทนี้

2. ให้คำจำกัดความของคำว่า “การสำนึกผิดจากความประพฤตินำไปสู่ความตาย”

3. เขียนรายชื่อคำ 9 คำที่ใช้สำหรับความบาปในพระคัมภีร์

4. ในมนุษยชาติมีกี่คนที่เป็นคนบาปจึงให้ข้ออ้างอิงจากพระคัมภีร์เพื่อสนับสนุนคำตอบของคุณ

5. จงอธิบายจุดเริ่มต้นของความบาป

6. ให้ชื่อคน 2 คนในพระคัมภีร์ ซึ่งการสำนึกผิดของเขาไม่เกิดผล

คำตอบบททดสอบ บทที่ 2

1. "เพราะว่าทุกคนทำบาป และเสื่อมจากพระสิริของพระเจ้า" (โรม 3.23)
2. การสำนึกผิดจากความประพฤตินำไปสู่ความตายคือ "การเปลี่ยนแปลงภายในจิตใจ ซึ่งเป็นผลจากการหันกลับจากบาปเข้ามาหาพระเจ้าและความชอบธรรม"
3. - ความบาป
 - ความไม่มีศีลธรรม
 - ความชั่วร้าย
 - ความอยุติธรรม
 - ความโหดร้าย
 - ความไม่เชื่อฟัง
 - การล่องละเมิด
 - การบงกชล่องเกิน
 - ความอธรรม
4. "ทุกคนเป็นคนบาป" (โรม 5.12)
5. อูซีเฟอร์เป็นผู้ให้กำเนิดบาป เมื่อเขากบฏต่อผู้พระเจ้าในสวรรค์ เขาถูกเหวี่ยงจากสวรรค์มายังโลกและนำชายหญิงคู่แรกมาสู่ความบาปเพราะเหตุนี้เองความบาปและการลงโทษบาปจึงถูกส่งผ่านมายังมนุษย์ทุกคน
6. ยูดาส (มัทธิว 27.3-4)
เอซาว (ฮีบรู 12.17)

เพื่อศึกษาต่อไป

บทนี้อธิบายถึงกำเนิดของบาปและให้คำจำกัดความของบาปตามชื่อในพระคัมภีร์

แต่พระเจ้าทรงพิจารณาว่าความบาปคืออะไร ?

ความบาปคือ การละเมิดต่อบัญญัติของพระเจ้า

“ผู้ที่กระทำบาปก็ประพฤติผิดธรรมบัญญัติ บาปเป็นสิ่งที่ผิดธรรมบัญญัติ”

พระบัญญัติของพระเจ้าถูกบันทึกไว้ในพระคัมภีร์

นอกจากพระบัญญัติของพระองค์แล้ว

พระองค์ยังได้ให้รายชื่อความบาปเฉพาะอย่างไว้ซึ่งเราต้องหลีกเลี่ยง

ความบาปที่มีรายชื่อในพระคัมภีร์

พันธสัญญาใหม่ให้รายชื่อความบาปเฉพาะอย่าง บอกแหล่งที่มาของความบาปและเปิดเผยถึงการพิพากษาโดยเฉพาะสำหรับความบาปนั้น ๆ

ข้ออ้างอิงต่อไปนี้ออกถึงบาป 103 ชนิดต่าง ๆ กัน บางชนิดพูดซ้ำมากกว่าหนึ่งข้อ
มีดังนี้

- 7 อย่าง ซึ่งมาจากใจ และชั่วช้า (มัทธิว 15.18-20)
- 13 อย่าง ซึ่งมาจากใจและชั่วช้า (มาระโก 7.21-23)
- 23 อย่าง ซึ่งนำการพิพากษาของพระเจ้า (โรม 1.29-32)
- 7 อย่าง ซึ่งผู้เชื่อทำไม่ได้ (โรม 13.13-14)
- 6 อย่าง ซึ่งผู้เชื่อไม่ควรเข้าไปมีส่วนร่วม (1 โครินธ์ 5.9-11)
- 10 อย่าง ซึ่งปิดกั้นการเข้าสู่อาณาจักรของพระเจ้า (1 โครินธ์ 6.9-10)
- 17 อย่าง ซึ่งปิดกั้นการเข้าสู่อาณาจักรของพระเจ้า (กาลาเทีย 5.19-21)
- 4 อย่าง ซึ่งปิดกั้นการเข้าสู่อาณาจักรของพระเจ้า และนำความพิโรธของพระเจ้ามา (เอเฟซัส 5.5-6)
- 6 อย่าง ซึ่งต้องไม่มีท่ามกลางผู้เชื่อ (เอเฟซัส 5.3,4)
- 9 อย่าง ซึ่งผู้เชื่อต้องทิ้งไป (เอเฟซัส 4.25,28,29,31)
- 6 อย่าง ซึ่งผู้เชื่อต้องปลดทิ้ง (โคโลสี 3.8,9)
- 6 อย่าง ซึ่งผู้เชื่อต้องฆ่าเสียและซึ่งนำพระพิโรธของพระเจ้ามาสู่ (โคโลสี 3.5-6)
- 14 อย่าง ซึ่งทรงบัญญัติไว้ (1 ทิโมธี 1.9-10)
- 19 อย่าง ซึ่งผู้เชื่อต้องหลีกเลี่ยง (2 ทิโมธี 3.1-5)
- 9 อย่าง ซึ่งผู้เชื่อได้รอดพ้นมา (ติตัส 3.3-5)
- 5 อย่าง ซึ่งผู้เชื่อต้องละทิ้ง (1 เปโตร 2.1)
- ความบาปของเนื้อหนัง 7 อย่าง ซึ่งผู้เชื่อต้องไม่กระทำอีก (1 เปโตร 4.2-4)
- 8 อย่าง ซึ่งถูกพิพากษาในบึงไฟนรก (วิวรณ์ 21.8)
- 6 อย่าง ซึ่งปิดกั้นทางไปสู่ต้นไม้แห่งชีวิตและนครบริสุทธิ (วิวรณ์ 22.14)